

**Konwencja międzynarodowa
o zakazie pracy nocnej kobiet, zatrudnionych w przemyśle,
podpisana w Bernie d. 26 września 1906 r.
(Dz. U. Z 1922 r. Nr 19, poz.158)**

Podaje się niniejszym do wiadomości, że w wykonaniu artykułu 19 aneksu 1 Traktatu między Państwami Sprzymierzonymi i Stowarzyszonymi a Polską, podpisanego w Wersalu dnia 28 czerwca 1919 r., a ratyfikowanego przez Polskę zgodnie z ustawą z dnia 31 lipca 1919 r. (Dz.U. Z 1920 r. Nr 110, poz. 728), Rząd Polski przystąpił w dniu 14 stycznia 1921 r. do konwencji międzynarodowej o zakazie pracy nocnej kobiet, zatrudnionych w przemyśle, podpisanej w Bernie dnia 26 września 1906 roku, o treści następującej:

Konwencja międzynarodowa
o zakazie pracy nocnej kobiet, zatrudnionych w przemyśle.

Jego Cesarska Mość Cesarz Niemiecki, Król Pruski; Jego Cesarska Mość Cesarz Austriacki, Król Czeski, i.t.d. i Król Apostolski Węgier; Jego Królewska Mość Król Belgów; Jego Królewska Mość Król Duński; Jego Królewska Mość Król Hiszpański; Prezydent Rzeczypospolitej Francuskiej; Jego Królewska Mość Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii oraz Zamorskich Posiadłości Brytyjskich, Cesarz Indii; Jego Królewska Mość Król Włoski; Jego Książęca Wysokość Wielki Książę Luksemburski, Książę de Nassau; Jej Królewska Mość Królowa Holenderska; Jego Królewska Mość Król Portugalii i Algarwii i.t.d.; Jego Królewska Mość Król Szwedzki; Rada Związkowa Szwajcarska,

Pragnąc ułatwić rozwój ochrony robotników przez przyjęcie wspólnych postanowień,
Zdecydowali zawrzeć w tym celu Konwencję, dotyczącą pracy nocnej kobiet, zatrudnionych w przemyśle, i mianowali swych pełnomocników (...),
(fragment pominięty)

Którzy po wzajemnym przedstawieniu swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i należyte co do formy, kolejno omówili i przyjęli następujące postanowienia:

Art. 1.

Praca przemysłowa w nocy będzie wzbroniona wszystkim kobietom, bez różnicy wieku, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych poniżej.

Konwencja niniejsza ma zastosowanie do wszystkich zakładów przemysłowych, w których zatrudnionych jest więcej niż 10 robotników i robotnic; nie stosuje się ona w żadnym razie do zakładów, w których zatrudnieni są tylko członkowie rodziny.

Każde z układających się Państw określi, co należy rozumieć przez zakład przemysłowy. Do zakładów tych zaliczone będą w każdym razie kopalnie i kamieniołomy, jako też przemysł wyrabiający i przetwórczy; ustawodawstwo państwowe ustali granice w tym względzie między przemysłem z jednej strony, a rolnictwem i handlem z drugiej.

Art. 2.

Wypoczynek nocny, przewidziany w artykule poprzednim, winien trwać co najmniej jednaście godzin z rzędu; godziny te, bez względu na ustawodawstwa poszczególnych Państw, obejmować winny okres między godziną dziesiątą wieczór a piątą rano.

Jednakże w Państwach, gdzie praca nocna kobiet dorosłych, zatrudnionych w przemyśle, nie jest jeszcze unormowana, czas trwania nieprzerwanego wypoczynku będzie mógł być ograniczony, przejściowo i na okres najwyżej trzyletni, do godzin dziesięciu.

Art. 3.

Zakaz pracy nocnej może być wstrzymany:

1)w wypadkach siły wyższej, gdy w zakładzie następuje przerwa w pracy, której nie można było przewidzieć, i która nie ma charakteru periodycznego;

2)w przypadkach, gdy przerabiane są surowce lub półprodukty, ulegające bardzo szybkiemu psuciu się, o ile jest to niezbędne dla zabezpieczenia tych materiałów od nieuchronnego zniszczenia.

Art. 4.

W działach przemysłu, podlegających wpływowi pór roku, oraz w okolicznościach wyjątkowych w każdym zakładzie pracy czas trwania nieprzerwanego wypoczynku nocnego może być w ciągu sześćdziesięciu dni w roku zmniejszony do dziesięciu godzin.

Art. 5.

Każde z układających się Państw wyda zarządzenia administracyjne, niezbędne dla zapewnienia ścisłego stosowania postanowień konwencji niniejszej na jego terytorium.

Rządy będą sobie komunikowały w drodze dyplomatycznej ustawy i rozporządzenia w przedmiocie konwencji niniejszej, obowiązujące obecnie lub wchodzące w życie w przyszłości w ich krajach, jak również dostarczać sobie będą okresowych sprawozdań z wykonania tych ustaw i rozporządzeń.

Art. 6.

Postanowienia Konwencji niniejszej będą miały zastosowanie do poszczególnych kolonii, posiadłości lub protektoratów jedynie w razie notyfikacji o tym Radzie Związkowej Szwajcarii przez rząd metropolii w imieniu danej posiadłości.

Rząd ten, zawiadamiając o przystąpieniu kolonii, posiadłości lub protektoratu, będzie mógł oświadczyć, że Konwencja nie będzie miała zastosowania do miejscowych rodzajów pracy, nad którymi nadzór jest niemożliwy.

Art. 7.

W Państwach pozaeuropejskich oraz koloniach, posiadłościach i protektoratach, których klimat lub warunki ludności miejscowej będą tego wymagały, czas trwania nieprzerwanego wypoczynku nocnego będzie mógł być krótszy od najniższych norm, ustalonych przez Konwencję niniejszą, z warunkiem, by udzielone zostały przerwy wypoczynkowe zastępcze w ciągu dnia.

Art. 8.

Konwencja niniejsza będzie ratyfikowana, a ratyfikacje złożone będą Radzie Związkowej Szwajcarskiej najpóźniej dnia 31 grudnia 1908 roku.

O złożeniu ratyfikacji zostanie sporządzony protokół, którego odpis, poświadczony za zgodność, będzie złożony w drodze dyplomatycznej każdemu z układających się Państw.

Konwencja niniejsza wejdzie w życie w dwa lata po zamknięciu protokołu o złożeniu ratyfikacji.

Termin wejścia w życie podnosi się z dwóch lat do dziesięciu:

1) dla cukrowni, wyrabiających nieczyszczony cukier buraczany;

2) dla czesalni i przędzalni wełny;

3) dla robót na powierzchni w zakładach górniczych, gdy roboty te są wstrzymane co najmniej na 4 miesiące w roku wskutek warunków klimatycznych.

Art. 9.

Państwa, które nie podpisały konwencji niniejszej, mogą zgłosić przystąpienie do niej aktem, skierowanym do Rady Związkowej Szwajcarskiej, która poda o tym do wiadomości każdemu z pozostałych układających się Państw.

Art. 10.

Przewidziane w art. 8 terminy uprawomocnienia się Konwencji niniejszej będą liczone dla Państw, które nie podpisały Konwencji, jako też dla kolonii, posiadłości lub protektoratów od daty ich przystąpienia.

Art. 11.

Konwencja niniejsza nie będzie mogła być wypowiedziana ani przez Państwa podpisujące, ani też przez Państwa, kolonie, posiadłości i protektoraty, które przystąpią później, przed upływem lat dwunastu od zamknięcia protokołu o złożeniu ratyfikacji.

W następstwie Konwencji będzie mogła być wypowiedziana z roku na rok.

Wypowiedzenie będzie miało skutki prawne dopiero po upływie roku od zgłoszenia go na piśmie Radzie Związkowej Szwajcarskiej przez Rząd zainteresowany lub, co do kolonii, posiadłości albo protektoratu, przez Rząd metropolii. Rada Związkowa zakomunikuje o nim niezwłocznie Rządowi każdego z układających się Państw. Wypowiedzenie będzie miało skutki prawne jedynie dla Państwa, kolonii, posiadłości lub protektoratu, w którego imieniu zostało zgłoszone.

Na dowód powyższego pełnomocnicy podpisali Konwencję niniejszą.

Sporządzono w Bernie dnia 26 września 1906 r. w jedynym egzemplarzu, który pozostanie w archiwach Związku Szwajcarskiego, a którego odpis, poświadczony za zgodność, będzie złożony w drodze dyplomatycznej każdemu z układających się Państw.

Lista uczestników Konwencji:

Polska od 14 stycznia 1921 r.

Niemcy od 12 czerwca 1908 r.

Austria od 30 grudnia 1908 r.

Belgia od 20 czerwca 1908 r.

Francja od 1 października 1908 r.

Wielka Brytania od 24 września 1907 r.

Węgry od 30 grudnia 1908 r.

Włochy od 29 grudnia 1909 r.

Luksemburg od 12 listopada 1907 r.

Holandia od 8 września 1908 r.

Portugalia od 31 grudnia 1908 r.

Szwecja od 14 stycznia 1910 r.

Szwajcaria od 10 stycznia 1908 r.

Tunis od 15 stycznia 1910 r.

W. M. Gdańsk od 23 sierpnia 1921 r.

Dania, która zgłosiła swe przystąpienie 26 września 1906 r. i Hiszpania, która przystąpiła w tym samym dniu, dotychczas Konwencji nie ratyfikowały.

Francja, Wielka Brytania, Włochy, Luksemburg, Holandia, Portugalia, Szwecja, Szwajcaria i Hiszpania poczyniły zastrzeżenia w stosunku do artykułu 8-go Konwencji.